

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16CoZm/94/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113208220
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113208220.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., so sídlom K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej P. N., bydliskom XXX W. P. XXX XX, zastúpenej opatrovníkom L. Luciou Q., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie 192 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 0,64 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 28. februára 2014, č. k. 36CbZm/97/2013-43, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **zrušuje** a vec **vracia** tomuto súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou si žalobca uplatnil zaplatenie 192 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 0,64 eur, podľa článku 4 odsek 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pri určení právomoci, vecnej a miestnej príslušnosti postupoval súd prvého stupňa podľa článku 2 bod 1, článku 3 bod 1 Nariadenia č. 861/2007 a podľa článku 2 bod 1, článku 16 bod 2 Nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Brusel I), pričom konštatoval, že ide o cezhraničný spor a hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva žaloby na uplatnenie pohľadávky nepresahuje 2 000 eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Pri určovaní rozhodného práva postupoval súd prvého stupňa podľa § 10 a § 11 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom a danú vec posudzoval podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko jeho použitie zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu. S poukazom na článok 5 bod 1 Nariadenia č. 861/2007, keď účastníci konania nežiadali nariadenie ústneho pojednávania a súd prvého stupňa nariadenie pojednávania nepovažoval za potrebné, súd prvého stupňa rozhodol vo veci samej bez nariadenia pojednávania. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že dňa 11.12.2009 uzavrela žalovaná ako dlžníka s veriteľom POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO 35807598 (ďalej len „veriteľ“), Zmluvu o úvere č. 103900011, na základe ktorej poskytol veriteľ žalovanej finančné prostriedky v sume 100 eur. Súčasťou Zmluvy o úvere boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Súd prvého stupňa posúdil právnu vec podľa ním citovaných príslušných ustanovení slovenského hmotného práva, Občianskeho zákonníka, zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového (ďalej len „ZZŠ“) a Obchodného zákonníka s poukazom na článok 1 bod 1, článok 2 písm. a) až c), článok 3 bod 1, 2, 3, článok 4 bod 1, 2, článok 5, článok 6 bod 1 Smernice Rady (ES) 93/13/EHS. Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá podľa bodu 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce jej zo Zmluvy o úvere č. 103900011. Súd prvého stupňa po posúdení zmluvy, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, či táto je platná a či vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky, ustálil, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou so znakmi spotrebiteľskej zmluvy

podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že z obsahu zmluvy o úvere nevyplýva, že by žalovaná vstupovala do zmluvného vzťahu s veriteľom v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Ide o predtlačенú formulárovú typovú zmluvu, pri ktorej žalovaná nemala možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah, najmä keď jej súčasťou sú aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré spotrebiteľ vôbec nemôže ovplyvniť. Povaha zmluvy je adhézna, nakoľko spotrebiteľ ju mohol buď prijať ako celok, alebo odmietnuť. V tejto súvislosti poukázal súd prvého stupňa na početnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie napr. C-240/98 až C-244/98, C-473/00, C-168/05, C-243/08, C-40/08, C-227/08, C-76/10, dotýkajúcu sa problematiky spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa. Súd prvého stupňa tiež poukázal na to, že snaha dodávateľa (veriteľa) použiť pri spotrebiteľskej zmluve podporne Obchodný zákonník, naráža na prednosť ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a vykonávacích predpisov k nemu. Vychádzajúc z textu zmenky, v ktorej sa vystaviteľ zmenky zaviazal zaplatiť zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, súd prvého stupňa vzhľadom na svoje poznatky z rozhodovacej činnosti, na stanoviská Európskej komisie prezentované napr. v liste zo dňa 14.09.2010 a vo Výzve - porušenie č. 2012/4165 a judikatúru Súdneho dvora EÚ (napr. uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C-76/10 zo dňa 16.11.2010) predpokladal nekalú povahu viacerých zmluvných podmienok dohodnutých v zmluve o úvere, vrátane dohody zmluvných strán o sankciách pre prípad omeškania dlžníka (spotrebiteľa) s vrátením poskytnutých finančných prostriedkov a dohody o zabezpečení záväzku dlžníka. Z uvedeného dôvodu sa súd prvého stupňa v súlade so smernicou Rady 93/13/EHS na účely preskúmania prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky zaoberal i zmluvou o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-472/11 z 21.02.2013). Súd prvého stupňa taktiež poukázal na to, že absolútnu neplatnosť právneho úkonu skúma súd ex offa, táto nastáva priamo zo zákona (ex lege) a pôsobí od začiatku (ex tunc) voči každému, pričom právne úkony postihnuté absolútnou neplatnosťou nemajú za následok vznik, zmenu alebo zánik práv alebo povinností. Po preskúmaní bodu 14 Všeobecných podmienok v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky, súd prvého stupňa zistil, že obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. Dohoda veriteľa a dlžníka o zabezpečení záväzku blankozmenkou v kontexte s ostatnými zabezpečovacími inštitútmi dohodnutými v zmluve spôsobuje hrubú nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neplatnosť zmenkovej zmluvy o zabezpečení záväzku, i keď nespôsobuje neplatnosť zmenky, znamená v tomto prípade neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi pohľadávkou zo zmluvy o úvere č. 103900011 a zmenkou, čoho dôsledkom je nedostatok dôvodu na použitie zmenky ako zmenky zabezpečovacej (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006). Ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka súd prvého stupňa taktiež vyhodnotil dohodu veriteľa a dlžníka (spotrebiteľa) o vyplňovacom práve k blankozmenke (bod 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru). Podľa tejto dohody mal veriteľ na zmenke vyplniť zmenkovú sumu tak, že táto mala pozostávať "zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky." Podľa názoru súdu prvého stupňa je táto zmluvná podmienka v časti týkajúcej sa výšky zmenkovej sumy formulovaná nejasne a nezrozumiteľne, čo tiež spôsobuje jej neprijateľnosť (rozsudok vo veci C-92/11 zo dňa 21.03.2011). V dôsledku neprijateľných a tým neplatných zmluvných podmienok obsiahnutých v bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, veriteľovi nevzniklo právo vyplniť blankozmenku, na základe čoho sa blankozmenka nestala zmenkou, a teda veriteľ nemal v čase indosamentu zmenky práva a povinnosti zo zmenky. V zmysle zásady nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habet ("z nepráva nemôže vzniknúť právo") nemohol práva zo žalovanej zmenky previesť na žalobcu. Veriteľ nebol totiž nositeľom práv zo zmenky, a teda nemal čo previesť (uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2010-11 z 10.02.2010). Blankozmenka nemôže byť ani zdrojom práv a povinností jej účastníkov zo zmenky. Úrokovú doložku na zmenke posúdil súd prvého stupňa ako neúčinnú v zmysle čl. I § 5 ods. 2 ZZŠ z dôvodu jej nejasnosti a nezrozumiteľnosti, v dôsledku čoho na zmenke nevznikla žalovanej povinnosť platiť zmenkový úrok 0,25 % denne. Podľa názoru súdu prvého stupňa zmluva vzhľadom na výšku poskytnutých finančných prostriedkov 100 eur obsahuje neprimerané zabezpečovacie inštitúty. Z výšky dohodnutého "príslušného poplatku" a zmenkového úroku 0,25 % denne je zrejmé konanie veriteľa "in fraudem legis", nakoľko od dátumu začiatku úročenia zmenkovým úrokom t. j. od 23.04.2010 žalovaná ako dlžníka z dohodnutých splátok, ktoré mali byť splatné podľa zmluvy po tomto dátume, platila poplatok vo výške 68 % z istiny poskytnutých finančných prostriedkov a zároveň zmenkový úrok 91,25 % ročne, a to bez ďalších zmluvných a zákonných sankcií. Zmluva o úvere vykazuje zjavné znaky vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri poskytovaní úverov a pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklostí a praxe môže privodiť ujmu spotrebiteľovi (rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 39/2011-86 zo dňa 20.09.2011). Zmluva o úvere je v rozpore s dobrými mravmi, z ktorého

dôvodu je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Podľa názoru súdu prvého stupňa v konaní nebola preukázaná aktívna legitímácia žalobcu na uplatnenie práv zo zmenky. Je zrejme, že žaloba bola založená na zmenke, ktorá bola pôvodne blankozmenkou, a ktorá bola vyplnená a dohodnutá ako zabezpečovacia zmenka na základe absolútne neplatnej zmluvy o úvere a neprijateľných podmienkach v nej obsiahnutých, medzi ktoré patrila i dohoda o vyplnení blankozmenky a dohoda o zabezpečovacom charaktere žalovanej zmenky. Zo strany žalobcu išlo o výkon práva v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ktorý nepožíva právnu ochranu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorým napadol rozsudok v celom rozsahu z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 205 ods. 2 písm. b) OSP, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, keď sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP. Tvrdil, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu prvého stupňa jeho konaním a rozhodnutím k porušeniu článku 4, 5 a 7 Nariadenia, ktoré má všeobecnú pôsobnosť, je záväzná a priamo aplikateľná v Slovenskej republike. S poukazom na § 120 OSP žalobca uviedol, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou. Súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi konania a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Z odôvodnenia súdu prvého stupňa vyplýva, že súd vykonal vo veci dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími dôkazmi, ktoré účastníci nenavrhli. Ustanovenie § 120 ods. 1 OSP umožňuje súdu vykonať v sporovom konaní aj iné dôkazy ako navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možný len výnimočne ak je vykonanie nenavrhovaných dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť len z predloženej zmenky ako predpokladu vydania rozsudku v konaní. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine samo právo. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je zmenka jediným legitimizáčnym prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej, a na ťarchu žalobcu, vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany nedomáhala, pohľadávky nerozporevala a svojím konaním ju prakticky uznala. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky a neobjektívne podporil v konaní žalovanú. Konanie súdu prvého stupňa predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý proces garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvého stupňa sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmene upravených v zákone č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd predovšetkým ignoroval ustanovenie § 17 ZŠZ, z ktorého vyplýva, že žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Ak tak v sporovom konaní nemôže robiť žalovaná, tým menej tak môže robiť sám súd. Rozhodnutie súdu a konanie súdu je podľa názoru žalobcu postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keďže súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, ako aj ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť vôbec v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Napadnutý rozsudok je podľa názoru žalobcu prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť vyplýva jednak zo skutočnosti, že žalovaná uplatnený nárok nepoprela, no napriek tomu súd prvého stupňa nárok zamietol, a jednak z rozporu rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú žalobca poukázal v odvolaní. Žalobcovi ako účastníkovi konania sa postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom aj tým, že súd porušil zásadným spôsobom zásadu kontradiktórnosti, keď sa žalobca nemohol vyjadriť ku skutočnostiam, dôkazom a právnym argumentom, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie, s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie vo svoj prospech. Súdny dvor (v rozsudku z 02.12.2009, Komisia/Írsko a iné č. C 89/08 P) rozhodol, že zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti nepriznáva každému účastníkovi konania len právo oboznámiť sa s listinami a pripomienkami predkladanými súdu a vyjadrovať sa k nim, ale tiež zahŕňa právo účastníka konania oboznamovať sa a vyjadrovať sa k právnym dôvodom uplatňovaným súdom ex offio, na ktorých chce založiť svoje rozhodnutie. Žalovaná vystavila zmenku, ktorú dobrovoľne

podpísala, pričom išlo o prejav jej slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne je napísaná na zmenke a bola jej známa v čase vystavenia zmenky, s takouto sadzbou zmenkového úroku žalovaná jednoznačne súhlasila. Nespornosť záväzku žalovanej za zmenku zaplatiť sa vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke vrátane zmenkového úroku. Žalobca poukázal na to, že súd prvého stupňa nepriznal žiadny zmenkový úrok, pričom z odôvodnenia je nepochybné, že v rozpore s dobrými mravmi nie je každý zmenkový úrok, ale len zmenkový úrok, ktorý je neprimerane vysoký. Súd prvého stupňa by tak mal zamietnuť len časť zmenkového úroku a priznať zmenkový úrok, ktorý sa neprieči dobrým mravom. Záverom žalobca uviedol, že súdom prvého stupňa tvrdená nejasnosť a nezrozumiteľnosť formulácie úrokovej doložky neexistuje, čo potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu vyhovie v celom rozsahu a žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania, ktoré v odvolaní vyčíslil.

Vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Obligatórne (§ 212 ods. 3 OSP) sa odvolací súd zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 221 ods. 1 písm. a) až g) OSP a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vada konania vymedzená v § 221 ods. 1 písm. f) OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada odvolací súd z úradnej povinnosti aj vtedy, ak by v odvolaní neboli uplatnené (§ 212 ods. 3 OSP). Z úradnej moci odvolací súd podrobil preskúmaniu žalobcom tvrdené vady konania podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP, keď sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Žalobou v predpísanej podobe (tlačivo A) podanou podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „Nariadenie“), ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplataenia zmenkovej sumy 192 eur, zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 192 eur od 23.04.2010 do zaplataenia, 6 % ročného úroku zo sumy 192 eur od 07.07.2010 do zaplataenia, zmenkovej odmeny 0,64 eur a náhrady trov konania. Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia má konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomnú formu. Súd nariadi ústne pojednávanie iba vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhnú účastníci, príp. niektorý z nich. V súlade s článkom 19 Nariadenia, ak Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi slovenským procesným právom. Procesný postup súdu je upravený v článku 5 ods. 2 až 7, článku 6, 7, 8, 9, článku 12 ods. 2 Nariadenia, v ostatnom sa tento postup riadi Občianskym súdnym poriadkom.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie nad návrh účastníkov konania a do súdneho spisu založil zmluvu o úvere zo dňa 11.12.2009 a Všeobecné podmienky poskytnutia úveru bez toho, aby žalobcovi a žalovanej umožnil zúčastniť sa vykonania týchto dôkazov a vyjadriť sa k týmto dôkazom podľa § 123 OSP. Predmetom dokazovania v konaní vo veciach z nízkou hodnotou sporu podľa Nariadenia sú iba skutočnosti, ktoré sú medzi účastníkmi sporné. Súd nedokazuje skutočnosti, ktoré vyplývajú z listín predložených účastníkmi konania, o pravdivosti ktorých niet pochýb. Súd pri vykonávaní dôkazov postupuje podľa návrhov účastníkov, nevykonáva dôkazy, ktoré účastníci nenavrhlí. Vykonávanie dôkazov upravuje článok 9 Nariadenia.

Z obsahu súdneho spisu a jeho spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v podobe tlačiva B vyzval žalobcu na doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, keď žalobcovi oznámil, že je potrebné predložiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere, splátkový kalendár a

prehľad platieb realizovaných dlžníkom v prípade, ak bola zmenka vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru. Odvolací súd konštatuje, že takto realizovaná výzva nemá pre ďalší procesný postup súdu žiadne účinky. Pripojením konkrétnych listín v podobe fotokópií z iného spisu súdu prvého stupňa (exekučného spisu), v ktorom mal remitent, spoločnosť POHOTOVOST', s.r.o., postavenie oprávneného, bez návrhu účastníkov konania na vykonanie takto označených dôkazov, vykonal súd prvého stupňa skutkové zistenia, ktoré posúdil ako právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Bez postupu podľa článku 4 ods. 4 Nariadenia súd prvého stupňa rozhodol v právnej veci bez nariadenia pojednávania podľa článku 7 ods. 1 Nariadenia a vo veci podľa § 156 ods. 1 OSP verejne vyhlásil rozsudok.

Preskúmaním zákonnosti konania predchádzajúcemu verejnemu vyhláseniu rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa odňal účastníkom konania procesné právo podľa § 123 OSP vyjadriť sa ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. V danej veci ide o listiny, ktoré súd prvého stupňa pripojil do konania bez návrhu účastníkov konania. Procesné právo účastníkov konania vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, teda k tým, ktoré navrhol niektorí z účastníkov, má svoje vyjadrenie v článku 5 ods. 2 - 5 Nariadenia.

S poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR z 10. júla 2013, č. k. II. ÚS 499/2012-47, predovšetkým na tie, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa znemožnil žalobcovi uplatniť svoje právo zo zmenky. Účelom práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je totiž práve možnosť ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využití tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Vykonaným dokazovaním sa rozumie postup súdu smerujúci k utvoreniu skutkových poznatkov o rozhodujúcich okolnostiach a jeho podstatou je získanie príslušných skutkových poznatkov z jednotlivých dôkazných prostriedkov, ktoré sú nositeľmi určitých informácií. Z listinných dôkazov vykonaných bez návrhov účastníkov konania dospel súd prvého stupňa ku (odchylnému) skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o právnej povahe zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej, keď plnenie povinností žalovanej ako dlžníka môže byť zabezpečené zmenkou len za splnenia zákonných podmienok, a v prípade, že toto zabezpečenie zákonné podmienky nespĺňa, nemôže veriteľ zmenku ako zabezpečovací prostriedok splnenia dlhu vôbec prijať. Rozsudok súdu prvého stupňa vykazuje pre žalobcu nepochybne znaky prekvapivého rozhodnutia.

Za splnenia podmienky písomnosti európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu bolo podľa názoru odvolacieho súdu povinnosťou súdu prvého stupňa dať žalobcovi a žalovanej priestor, aby sa zoznámili s dôkazmi, ktoré vykonal súd prvého stupňa a so skutkovými zisteniami, ktoré z nich súd prvého stupňa vyvodzuje, spolu s priestorom na vyjadrenie sa k nim, prípadne aby navrhli iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení. Uvedený priestor v súlade s cieľom a účelom Nariadenia nevyžaduje nariadenie ústneho pojednávania, vyžaduje však najmä písomné stanovisko žalobcu i žalovanej (bod 7, 8 a 9 preambuly Nariadenia). Týmto postupom dôjde ku skutočnému naplneniu práva účastníkov konania zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvého stupňa nespĺnil voči žalobcovi zákonnú poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP. V spise sa na č. I. 21a nachádza poučenie účastníka, pri č. I. 18 sa nachádza doručka právnomu zástupcovi žalobcu, ktorá by mala preukazovať poučenie, avšak na doručke sa nachádza označenie spisu (36CbZm/17/2013), ktoré nezodpovedá označeniu predmetného spisu (36CbZm/97/2013). Poučovacia povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP je konkrétnym vyjadrením generálnej poučovacej povinnosti podľa § 5 OSP a súd je povinný ju vykonať aj v prípade, keď je účastník právne zastúpený. Ustanovenie § 120 ods. 4 OSP je vyjadrením koncentrácie občianskeho sporového súdneho konania prejavujúcej sa v možnosti účastníkov konania predkladať skutočnosti a dôkazy vrátane určenia momentu na ich predkladanie. Splnenie tejto poučovacej povinnosti má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie vo veci samej, na možnosť napadnúť rozhodnutie v riadnom, prípadne aj v mimoriadnom opravnom konaní, pretože znamená významné obmedzenie na označovanie a predkladanie dôkazov v ďalšom konaní. V danej veci súd prvého stupňa dospel k takému záveru,

že listinné dôkazy prostredníctvom ktorých súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, vytvorili skutkový základ pre súdne rozhodnutie vyžadujúci zmenu právneho posúdenia uplatneného nároku, o ktorej však účastníci nevedeli. V dôsledku absencie poučenia ako povinnosti súdu nedošlo zo strany žalobcu k uplatneniu procesných práv, pretože žalobca nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť vo vzťahu k inému právnemu posúdeniu veci, keď súd prvého stupňa nárok žalobcu uplatnený zo zmenky posúdil ako vzťah spotrebiteľský bez toho, aby boli na takýto postup súdu splnené zákonné podmienky.

Pretože rozsudok súdu prvého stupňa nie je z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP správny, odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Zároveň odvolací súd zrušil aj výrok o trovách konania pred súdom prvého stupňa, nakoľko tento výrok závisí od výsledku sporu a od miery úspechu účastníkov konania v sporovom konaní.

Súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 226 OSP vo veci opätovne rozhodne. Nedostatky súdneho konania ako vady konania spočívajúce v procesnom postupe súdu prvého stupňa, tak ako ich odvolací súd zistil a uviedol v tomto zrušujúcom uznesení, odstráni súd prvého stupňa v konaní v novom rozhodnutí vo veci.

Podľa § 224 ods. 3 OSP rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania, súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.